

Dosarul nr. 2ra-430/19

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. A. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Tamara David, reprezentată de avocatul Dumitru Fortuna

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Garbuzova împotriva Anei Struc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață

împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind succesiunea în drepturile procesuale a părții în proces Elena Garbuzova cu succesoarea Tamara David și cererea privind suspendarea procesului până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale, admisă cererea de apel declarată de către Ana Struc, casată hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Ungheni și încetat procesul în legătură cu decesul reclamantei Elena Garbuzova și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi

constată:

La 11 octombrie 2016, Elena Garbuzova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Struc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

În motivarea acțiunii a invocat că Ana Struc folosindu-se de faptul că dânsa era în etate și grav bolnavă, la data de 16 martie 2015 a convins-o să încheie un contract de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață a apartamentului nr. X bloc X din str. XXXXX or. XXXXX, care-i aparținea cu drept de proprietate.

A indicat că contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață a fost autentificat la biroul notarial Valentina Ciorbă din or. Ungheni și conform pct. 6 din contractul nominalizat, Ana Struc a fost obligată să o asigure cu îmbrăcăminte, conform sezonului, să o asigure zilnic cu produse alimentare, iar în cazul când va fi nevoie de hrană dietetică conform prescrierilor medicului să o îngrijească în caz de

necesitate, să achite lunar toate plățile necesare pentru întreținerea imobilului, să întrețină zilnic imobilul și să efectueze în caz de necesitate reparațiile imobilului, să-i acorde dreptul de a locui în acest apartament cu dreptul pârâtei de a locui în apartament, cât și cu posibilitatea traiului lor separat și executarea ritualului înmormântării și achitarea plăților pentru ritualul înmormântării.

După încheierea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață, Ana Struc radical și-a schimbat atitudinea față de ea, prin comportament brutal, părăsind-o și lăsând-o în voia sorții, refuzând categoric să-și onoreze obligațiunile față de ea prevăzute de contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

Aflându-se într-o situație materială foarte grea, la data de 26 august 2016, s-a adresat după ajutor la DASPF Ungheni, să-i acorde un prânz gratuit să supraviețuiască, deoarece nu i s-a acordat prânzul gratuit și nici alte ajutoare materiale, fapt confirmat prin răspunsul DASPF Ungheni din 6 septembrie 2016.

Din pensia ei mică, personal își achita serviciile comunale pentru telefon și gaz consumat, tot ea își procura haine, alimente și medicamente, fapt confirmat prin facturile, chitanțele și bonurile fiscale anexate la dosar.

A invocat că a avut nevoie urgent de o intervenție chirurgicală și pentru intervenția dată avea nevoie de aproximativ 5000 de lei, iar Ana Struc a refuzat să o ajute, declarând că nu dispune de mijloace bănești și astfel a fost nevoit să agonisească banii pentru intervenția chirurgicală, însă la 14 mai 2016 a depistat că banii au fost furati și presupune că banii au fost furati de către Ana Struc, deoarece numai aceasta avea acces în apartamentul său.

Pe acest caz a fost intentat un dosar penal și la data depunerii acțiunii se mai efectuau acțiuni de urmărire penală, fapt ce se atestă din răspunsul nr. 16152 din 29 septembrie 2016 al coordonatorului organului de urmărire penală al IP Ungheni.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 844 Cod civil, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, rezoluțiunea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață a apartamentului nr. X bloc. X din str. XXXXX or. XXXXX, încheiat între ea și Ana Struc la 16 martie 2015, autentificat la biroul notarial Valentina Ciorbă din Ungheni și radierea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Anei Struc asupra acestui imobil.

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Ungheni, a fost rezolvit contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, încheiat la data de 16 martie 2015, între Elena Garbuzova și Ana Struc, asupra apartamentului nr. X amplasat în or. XXXXX str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX autentificat la biroul notarial Valentina Ciorbă.

Au fost radiate înscrierile din Registrul bunurilor imobile, a dreptului de proprietate a Anei Struc asupra apartamentului nr. X amplasat în or. XXXXX str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX.

A fost încasată de la Ana Struc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1203,56 de lei.

Au fost încasate de la Ana Struc în beneficiul Elenei Garbuzova cheltuielile de judecată în sumă de 1000 de lei.

Prin decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea privind succesiunea în drepturile procesuale a părții în proces Elena Garbuzova

cu succesoarea Tamara David și cererea privind suspendarea procesului până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale.

A fost admisă cererea de apel declarată de Ana Struc și casată hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătorei Ungheni, emisă în cauza civilă la acțiunea Elenei Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață.

A fost dispusă încetarea procesului intentat de Elena Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, în legătură cu decesul reclamantei Elena Garbuzova și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi.

La 14 ianuarie 2019, Tamara David, reprezentată de avocatul Dumitru Fortuna a declarat recurs împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată.

A menționat că urmare a pronunțării hotărârii de către prima instanță, Elena Garbuzova fiind în viață a întocmit testamentul pe numele ei -Tamara David, lăsându-i moștenire toată averea asupra întregii mase succesoriale de 1.0 cotă-parte ce îi aparține.

A explicat că la XXXXX Elena Garbuzova a decedat și în acest context, exercitându-și drepturile sale de succesori testamentar, a intrat în posesia întregii mase succesoriale după decesul defunctei, inclusiv și asupra apartamentului nr. X din str. XXXXX or. XXXXX, cu suportarea tuturor cheltuielilor de funerarii, mesei de pomenire etc.

La data de 24 septembrie 2018, având calitatea de moștenitor testamentar a înaintat o cerere în instanța de apel, prin care a solicitat acceptarea ei în succesiunea drepturilor succesoriale după decesul defunctei Elena Garbuzova și suspendarea procesului civil în instanța de apel până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale, cu prezentarea ulterioară a certificatului de moștenitor, pentru continuarea procesului și prezentarea probelor.

A considerat că decizia instanței de apel este una prematură și ilegală, pronunțată cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A obiectat că deși în ședința de judecată Ana Struc nu a fost prezentă și a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată pe motiv de boală, instanța contrar prevederilor legale din oficiu a dispus respingerea cererii de amânare și examinarea apelului în lipsa acesteia, fără a-i da citire acestui apel, sau examinării de iure și de facto a acestuia în ședința de judecată.

Instanța de apel în niciun fel nu s-a axat pe probele administrate în prim instanță, întru stabilirea împrejurărilor de fapt și de drept la încheierea contractului în litigiu și contrar prevederilor art. 373 alin. (4) CPC, instanța de apel nu a verificat legalitatea hotărârii primei instanțe, care cu lux de amănunte a descris faptele constatate în temeiul probelor pertinente.

A mai obiectat că în ședința de judecată din 7 noiembrie 2018, instanța de apel nu s-a pronunțat referitor la admisibilitatea sau respingerea cererii ei privind succesiunea în drepturile procesuale, după decesul Elenei Garbuzova, pe când ulterior

în dispozitivul deciziei motivate, a fost inclusă fraza de respingere a cererii de succesiune.

A considerat că examinarea apelului în lipsa Anei Struc și pronunțarea dispozitivului deciziei în contradicție cu conținutul acesteia după redactare, este o încălcare flagrantă a drepturilor participanților la proces și a normelor de drept procedural.

La 21 februarie 2019, Ana Struc, reprezentată de avocatul Constantin Cojocari a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către Tamara David, reprezentată de avocatul Dumitru Fortuna.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 4 decembrie 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 247 vol. I), însă careva date cu privire la recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, Elena Garbuzova înaintând acțiunea în judecată împotriva Anei Struc, a solicitat rezoluțiunea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață a apartamentului nr. X bloc. X din str. XXXXX or. XXXXX, încheiat între ea și Ana Struc la 16 martie 2015, autentificat la biroul notarial Valentina Ciorbă din Ungheni și radierea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Anei Struc asupra acestui imobil.

Fiind investită cu judecarea cauzei, de către prima instanță, a fost rezolvit contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, încheiat la data de 16 martie 2015, între Elena Garbuzova și Ana Struc, asupra apartamentului nr. X amplasat în or. XXXXX str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX autentificat la biroul notarial Valentina Ciorbă cu radierea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile, a dreptului de proprietate a Anei Struc asupra apartamentului nr. X amplasat în or. XXXXX str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX.

Este cert și faptul că la 25 iunie 2018, Ana Struc a declarat apel împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Ungheni (f. d. 210 vol. I).

Iar la 24 septembrie 2018, Tamara David a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere, prin care a solicitat succesiunea în drepturile procesuale ale intimatei Elena Elena Garbuzova, decedată la XXXXX și suspendarea procesului civil în instanța de apel până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale în urma decesului Elenei Garbuzova și prezentarea în instanță a certificatului de moștenitor al averii defunctei Elena Garbuzova (f. d. 222 vol. I).

Prin decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea privind succesiunea în drepturile procesuale a părții în proces Elena Garbuzova cu succesoarea Tamara David și cererea privind suspendarea procesului până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale, a fost admisă cererea de apel declarată de Ana Struc și casată hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Ungheni, emisă în cauza civilă la acțiunea Elenei Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață și dispusă încetarea procesului intentat de Elena Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, în legătură cu decesul reclamantei Elena Garbuzova și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi.

Instanța de recurs conchide însă că decizia instanței de apel din 7 noiembrie 2018 este adoptată cu încălcarea legislației procedurale, respectiv nu poate fi menținută.

În acest sens se va nota că, deși dispozitivul deciziei anexat la materialele cauzei prevede că a fost respinsă cererea privind succesiunea în drepturile procesuale a părții în proces Elena Garbuzova cu succesoarea Tamara David și cererea privind suspendarea procesului până la perfectarea notarială a drepturilor succesoriale, a fost admisă cererea de apel declarată de Ana Struc și casată hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Ungheni, emisă în cauza civilă la acțiunea Elenei Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață și a fost dispusă încetarea procesului intentat de Elena Garbuzova împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, în legătură cu decesul reclamantei Elena Garbuzova și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi, din înregistrarea audio a ședinței de judecată se deslușește o altă soluție adoptată de instanța de apel și anume că, se respinge cererea de suspendare și în legătură cu decesul persoanei admite cererea de apel declarată de Struc Ana, casează integral hotărârea Judecătoriei Ungheni din 31 mai 2018, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Garbuzova Elena împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață și emite o decizie nouă sub formă de încheiere prin care se dispune încetarea procesului intentat de Garbuzova Elena împotriva Anei Struc privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, în legătură cu decesul părții reclamante și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturile procesuale.

Drept urmare, este evident că dispozitivul deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău anexat la materialele cauzei pe suport de hârtie nu corespunde după conținut și formă cu dispozitivul pronunțat de către instanța de apel în cadrul ședinței

de judecată după revenirea din camera de deliberare, mai cu seamă ce ține de soluția instanței cu privire la cererea privind succesiunea în drepturile procedurale a părții în proces Elena Garbuzova cu succesoarea Tamara David.

În contextul expus, întru evitarea încălcării prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest motiv din recurs este apreciat de instanța de recurs ca unul care duce la admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare, fiind evident că instanța de apel la judecarea cauzei a admis încălcarea normelor de drept procedural, eroarea judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Ca urmare, analiza celorlalte critici formulate în recurs nu mai este necesară, acestea urmând a fi avute în vedere de către instanța de apel la rejudecarea cauzei.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Tamara David, reprezentată de avocatul Dumitru Fortuna.

Se casează decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Garbuzova împotriva Anei Struc cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Ala Cobăneanu